Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	R.J.D. de Viet	**Datum**	22 mei 2026
E-mail	rein.de.viet@utrecht.nl	**Kenmerk**	34131761
Type brief	Voortgangsbrief	**Onderwerp**	Ter inzage legging Ontwerp Voorkeursbeslissing MIRT-verkenning OV en Wonen
Bijlage(n)	1	**Beleidsveld**	Mobiliteit, Ruimtelijke Ordening

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeren we u over de start van de zienswijzenperiode voor de ontwerpvoorkeursbeslissing in de MIRT-verkenning OV en Wonen. De zienswijzenperiode vindt plaats van 22 mei tot en met 2 juli 2026. Dit is een belangrijke stap richting besluitvorming over de voorkeursbeslissing door uw raad dit najaar. In deze brief lichten wij het proces en de vervolgstappen toe.

MIRT-verkenning OV en Wonen
Sinds 2019 werken we samen met Rijk en regio aan de Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport verkenning OV en Wonen (hierna: MIRT-verkenning). Opdrachtgevende partijen zijn het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ontwikkeling (VRO), de provincie Utrecht, de gemeente Nieuwegein en de gemeente Utrecht.

In de MIRT-verkenning onderzoeken we welke OV-maatregelen nodig zijn als eerste stap in de schaalsprong OV om een gezonde groei van de regio Utrecht mogelijk te maken. De opgaven waar de MIRT-verkenning invulling aan moet geven zijn:

- Het voorkomen van overbelasting rond Utrecht Centraal;
- Het Utrecht Science Park (USP) beter bereikbaar maken per OV;
- Het beter bereikbaar maken per OV van nieuwe woon- en werklocaties in 2030 en verder.

In de MIRT-verkenning zijn hiervoor diverse alternatieven onderzocht en beoordeeld op onder andere doelbereik, haalbaarheid, kosten en milieueffecten. Het doel van de verkenning is om te komen tot een gedragen en zorgvuldig onderbouwde voorkeursbeslissing. Dit is het formele besluit waarin partijen vastleggen welk alternatief de voorkeur heeft (het "Voorkeursalternatief"). De minister van IenW is hiervoor bevoegd gezag. In Q4 2026 ontvangt u een voorstel over de Voorkeursbeslissing. Na instemming door uw raad is het aan de minister om de voorkeursbeslissing te nemen.

Na de Voorkeursbeslissing gaat het project naar de volgende fase: de MIRT planning- en studiefase. In de planning en studiefase wordt het definitieve ontwerp opgesteld, en de juridisch/planologische procedure voorbereid. De planning- en studiefase eindigt met een projectbeslissing: het bestuursrechtelijke besluit waarmee de uitgewerkte voorkeursoplossing juridisch wordt vastgelegd en waarmee de overgang naar de aanlegfase (realisatie) mogelijk wordt gemaakt. Meer informatie over de MIRT-procedure is te vinden op de website van de Rijksoverheid.

Afspraken BO MIRT 2025

In de raadsbrief Uitkomsten BO MIRT 2025 van 13 januari 2026 informeerden we u over het voorlopig voorkeursalternatief van de Merwedelijn: een verdiepte ligging (grotendeels tunnel, deels open verdiepte bak) tussen Utrecht CS en Westraven en een halte onder het Beatrixgebouw. Dit voorlopig voorkeursalternatief is tot stand gekomen naar aanleiding van het onafhankelijk advies van de verkenner, waarover we u op 11 september informeerden, en waarover op 25 september en 9 oktober de commissiedebatten over plaatsvonden. Op basis hiervan heeft het Rijk een extra bijdrage van €562 miljoen toegekend en hebben de gemeente Utrecht en de Provincie Utrecht beiden aanvullend €80 miljoen toegezegd voor de Merwedelijn. Daarmee komt het totale budget uit op €1,8 miljard. Hiermee is 100% van de benodigde dekking beschikbaar voor de geraamde kosten van het voorkeursalternatief, waarbij de kosten zijn gebaseerd op een P85-raming. Dit type raming is erop gericht een relatief hoge zekerheid te hebben dat het project binnen het begrote budget past (85%), rekening houdend met de nu bekende onzekerheden en risico's. Deze raming past bij de huidige projectfase en met de financiële dekking is het mogelijk een voorkeursbeslissing te nemen voor de Merwedelijn.

Met dit voorlopig voorkeursalternatief voor de Merwedelijn wordt een belangrijke stap gezet voor de ontwikkeling van Groot Merwede Rijnenburg, één van de grootste woningbouwlocaties van Nederland, met in totaal ruimte voor 63.000 tot 75.000 woningen en 30.000 tot 41.000 arbeidsplaatsen. Naast afspraken over de Merwedelijn hebben we in het BO MIRT 2025 ook afspraken gemaakt over vervolgonderzoeken naar de bereikbaarheid van Groot Merwede Rijnenburg. Zo hebben we afgesproken om een startbeslissing voor te bereiden voor het doortrekken van de Merwedelijn naar Rijnenburg, te onderzoeken of en onder welke voorwaarden de op- en afritten van de A12 kunnen worden verwijderd ten behoeve van de ontwikkeling van Stadseiland Zuid, en te onderzoeken welke aanvullende maatregelen nodig zijn voor het borgen van de autobereikbaarheid. Zoals toegezegd in de commissie MGOR van 12 februari en in lijn met motie M118 ‘De raad aan zet bij kritieke infra Groot Merwede en Rijnenburg’ zullen wij u over de opzet van die onderzoeken informeren middels een raadsbrief en een technische sessie. In het kader van het inwerkprogramma voor uw raad organiseren wij nog vóór de zomer een technische bijeenkomst over Groot Merwede/Rijnenburg, de Rijk-regio samenwerking en de Merwedelijn, gevolgd door een technische sessie over de vervolgonderzoeken van U Ned kort na het zomerreces. De voorkeursbeslissing van de Merwedelijn kan onafhankelijk van de uitkomsten van deze vervolgonderzoeken worden genomen.

Onvoldoende dekking voor maatregelen USP

Voor het maatregelenpakket ten behoeve van het verbeteren van de bereikbaarheid van Utrecht Science Park (USP) zijn geen nieuwe Rijksmiddelen toegekend in het BO MIRT 2025. Er wordt over deze maatregelen daarom nu geen besluit genomen. De maatregelen voor het verbeteren van de bereikbaarheid van het USP zijn wel onderdeel van de planMER die voor de MIRT-verkenning ter inzage ligt, maar niet van het Voorkeursalternatief. De nut en noodzaak is tijdens het BO MIRT door zowel Rijk als regio onderschreven. Er is geconcludeerd dat het pakket maatregelen dat in de MIRT-verkenning OV en Wonen is onderzocht voldoende vertrouwen geeft om naar een planuitwerkingsfase te gaan. Zodra het benodigde budget beschikbaar is (€109 miljoen exclusief BTW), kan de uitwerking in overleg met de omgeving starten. Hierin worden nog keuzes gemaakt over exacte inpassing van de maatregelen ter voorbereiding op de benodigde planologische procedures. Met de ter inzagelegging van de ontwerpvoorkeursbeslissing is het dan ook mogelijk om een zienswijze op deze plannen in te dienen.

Vanuit de regio is momenteel €40 miljoen gereserveerd in afwachting van een totaalafspraak (€20 miljoen door gemeente Utrecht, en €20 miljoen door de Provincie Utrecht). Wij blijven ons als regio, samen met partijen op het Utrecht Science Park, inzetten om ook deze belangrijke maatregelen gefinancierd te krijgen.

Start zienswijzenperiode en bewonersavonden

In de afgelopen periode zijn alle onderzoeken en rapportages afgerond waarin de onderbouwing en de totstandkoming van het voorkeursalternatief wordt beschreven. Onderdeel hiervan is de Milieu Effecten Rapportage (plan MER) en de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA). Deze

documenten worden ter inzage gelegd om zienswijzen hierop te verzamelen. De zienswijzenperiode loopt van 22 mei tot en met 2 juli. Ook u kunt als raadslid een zienswijze indienen. Dit kan via de website platformparticipatie van de rijksoverheid. Daarnaast worden op 9, 10 en 16 juni inloopavonden georganiseerd voor inwoners om het voorlopige voorkeursalternatief en het proces toe te lichten. U bent van harte welkom om deze avonden bij te wonen.

Documenten ter inzage
De documenten die ter inzage liggen zijn te vinden via de volgende link: https://www.platformparticipatie.nl/ov-en-wonen/default.aspx. Op deze pagina is ook een leeswijzer opgenomen die toelicht wat in welk document te vinden is. Naast de documenten die ter inzage liggen is ook een ‘publiekssamenvatting’ opgesteld. Deze is als bijlage bij deze brief gevoegd. De publiekssamenvatting beschrijft waarom dit onderzoek is gedaan, wat het resultaat is van de verkenning en het voorkeursalternatief is. Op dit document kan géén zienswijze worden ingediend. U kunt het lezen als toelichting op alle onderzoeken en het voorgestelde besluit.

Vervolgproces
Na de zienswijzenperiode worden de ontvangen zienswijzen meegewogen in de definitieve besluitvorming, en wordt een gemotiveerde reactie gegeven op iedere zienswijze middels een Nota van Antwoord. Parallel hieraan wordt de bestuursovereenkomst opgesteld. Het doel van een bestuursovereenkomst is om alle afspraken vast te leggen tussen Rijk en regio voor de planning- en studiefase. De bestuursovereenkomst bevat een uitwerking van de bestuurlijk-juridische en financiële afspraken, en de invulling van het opdrachtgeverschap en te volgen procedures in de planning- en studiefase.

De afspraken over het voorlopig voorkeursalternatief zijn onder voorbehoud van goedkeuring door uw raad. In Q4 2026 ontvangt u een raadsvoorstel over de Voorkeursbeslissing. Na instemming door uw raad, de gemeenteraad van Nieuwegein en provinciale staten, is het aan de minister van IenW, als bevoegd gezag, om de voorkeursbeslissing te nemen.

Nadat de voorkeursbeslissing is vastgesteld, kan gestart worden met de (voorbereiding van) de planning- en studiefase. In deze fase wordt het project verder uitgewerkt en vindt de formele planologische procedure plaats. Na de planning- en studiefase volgt realisatie.

De raad van Nieuwegein en de Staten hebben een vergelijkbare brief ontvangen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,